

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojoj 3. (221.) redovitoj sjednici, održanoj 30. ožujka 2016., temeljem prijedloga i mišljenja razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, izvješća Odbora za nagrade od 21. ožujka 2016. i članka 10. stavak 1. Pravilnika o radu Odbora za nagrade u postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, jednoglasno je donijelo sljedeću

ODLUKU

o dodjeli

NAGRADA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

**za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća
u Republici Hrvatskoj za 2015. godinu**

NAGRADE HAZU ZA 2015.

1. za područje **društvenih znanosti** nagradu dobiva:

- **prof. dr. sc. Mirjana POLIĆ BOBIĆ**, za knjigu "*Kalifornijski zapisi oca Ferdinanda Konščaka iz Družbe Isusove*" (Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada, 2015.).

2. za područje **prirodnih znanosti i matematike** dodjeljuju se dvije nagrade, koje dobivaju:

- **prof. dr. sc. Eduard MARUŠIĆ-PALOKA**, za rad koji daje teorijsko opravdanje matematičkog modela toka kroz tanko područje, a objavljen je u nizu od 11 članaka objavljenih u periodu od zadnjih 5 godina u prestižnim međunarodnim časopisima, od kojih posebno ističemo "Journal of Non-Newtonian Fluid Mechanics".
- **dr. sc. Tvrtko KORBAR**, za rad: *Potential Cretaceous-Paleogene boundary tsunami deposit in the intra-Thetyan Adriatic Carbonate Platform section of Hvar (Dalmatia, Croatia) – Geological Society of America Bulletin*, 127/11-12, 1666-1680.

3. za područje **medicinskih znanosti** nagradu dobiva:

- **izv. prof. dr. sc. Lovorka GRGUREVIĆ**, za znanstveni doprinos izuzetnog značenja objavljen u znanstvenom radu (Grgurević L. et al. *Journal of American Society of Nephrology* 22 : 681-692, 2011) za otkriće BMP1 enzima u cirkulaciji bolesnika s kroničnom bolesti bubrega koji uzrokuje stvaranje fibroznog tkiva te ubrzava gubitak bubrežne funkcije. Time je nađena nova ciljna molekula za razvoj prvog lijeka protiv stvaranja fibroznog tkiva u kroničnim bolestima čovjeka.

4. za područje **filoloških znanosti** nagradu dobiva:

- **dr. sc. Bojan MAROTTI**, za djelo *Značenje nadslovaka u Vitezovićeveu Lexiconu* (ArTresor, Zagreb, 2013.).

5. za područje **književnosti** nagradu dobiva:

- **dr. sc. Antun ČESKO**, za knjigu *Za Kranjčevića. Od arhivacije do kanonizacije* (Matica hrvatska - ogranak Dubrovnik, Zagreb, 2015.).

6. za područje **likovnih umjetnosti** nagradu dobivaju:
- **dr. sc. Dragan DAMJANOVIĆ**, za izložbu *Herman Bollé – graditelj hrvatske metropole* (2015.).
7. za područje **glazbene umjetnosti** nagradu dobiva:
- **prof. dr. sc. Davorin KEMPF**, za djelo *Simfonijski stavak za orgulje i orkestar*, u izdanju Muzičkog informativnog centra, 2015.).
8. za područje **tehničkih znanosti** nagradu dobiva:
- **prof. dr. sc. Dragan KOVAČEVIĆ**, za djela nastala u razdoblju od pet godina (značajna znanstvena postignuća koja je predložnik ostvario u proteklom petogodišnjem razdoblju 2011.-2015.) prije raspisivanja natječaja, a među kojima se posebno ističe njegova recentna knjiga *Tehnologija kulena i drugih fermentiranih kobasica* (Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek, Osijek, 2014.); jedinstveno djelo na nacionalnoj razini iz područja unapređenja tehnologije, kvalitete i sigurnosti tradicionalnih mesnih proizvoda.

Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti
akademik **Zvonko Kusić**

Predsjednica Odbora za nagrade
akademkinja **Alica Wertheimer-Baletić**

Članovi Odbora

akademici: **Slavko Matić, Anica Nazor, Koraljka Kos,
Zvonimir Mrkonjić, Marko Tadić, Josip Madić,
Igor Fisković, Božo Udovičić**

Alenka Smrečki, dipl. iur.

NAGRADA ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Mirjana Polić Bobić nagrađuje se za knjigu Kalifornijski zapisi oca Ferdinanda Konščaka iz Družbe Isusove

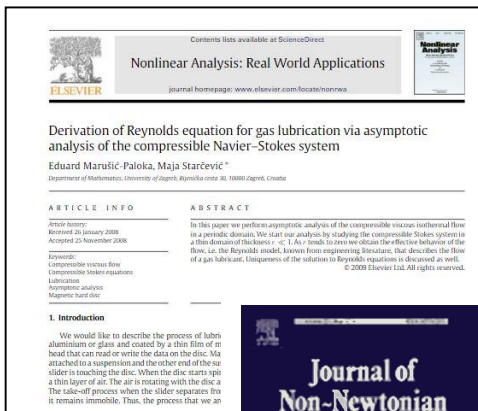
Prof. dr. sc. Mirjana Polić Bobić rođena je u Perušiću 1951. Redovita je profesorica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Predstojnica je Katedre za hispanse književnosti. U tri mandata bila je pročelnica Odsjeka za romanistiku. U znanstvenoistraživačkom radu posebno se bavila traganjem za rukopisima hrvatskih autora napisanima na španjolskom jeziku u XVI., XVII. i XVIII. stoljeću, pohranjenima u španjolskim i hispanskoameričkim arhivima ili pak objavljenima u hispanskom svijetu u tom razdoblju, te filološkom obradom nađenih rukopisa radi objavljivanja.

Knjiga *Kalifornijski zapisi oca Ferdinanda Konščaka iz Družbe Isusove* znanstvena je monografija, a sastoji se od dva glavna dijela: od uvodne studije i od prijevoda tekstova Ferdinanda Konščaka S. J. (1703. – 1759.) sa španjolskoga na hrvatski jezik. Dostignuće te knjige očituje se u ispravnoj atribuciji tekstova hrvatskog misionara, u utvrđivanju izvornog oblika svakoga od tekstova, u njihovim ispravno napravljenim i odgovarajućim objašnjenjima popraćenim prijevodom na hrvatski jezik te u njihovoj ispravnoj i teorijski i metodološki uzorno izvedenoj analizi. Tom analizom dokazano je u kojem je širem okviru otac Konščak proveo i istraživanja i misionarsko djelo te kako je ono uključeno u znanstvenoistraživačku djelatnost Družbe Isusove u Novom svijetu, ali i u povijest znanja i znanstvenih spoznaja u XVIII. stoljeću u Europi.

NAGRADA ZA PRIRODNE ZNANOSTI I MATEMATIKU (dodjeljuju se dvije nagrade)

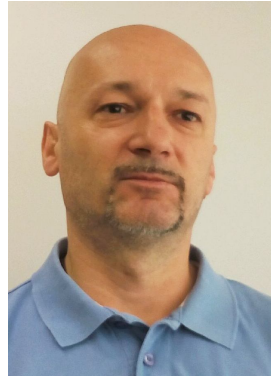
*Eduard Marušić-Paloka
nagrađuje se za rad koji daje
teorijsko opravdanje
matematičkog modela toka kroz
tanko područje*

Prof. dr. sc. Eduard Marušić-Paloka rođen je 1965. godine u Zadru. Diplomirao je matematiku na Sveučilištu u Zagrebu 1989., a doktorirao je na Sveučilištu u Saint-Étienneu 1995. godine. Od 2004. redoviti je profesor na Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a od 2014. pročelnik je Odsjeka. Glavno područje njegova znanstvenog rada jest matematičko modeliranje u mehanici fluida pomoću asimptotičke analize. Objavio je 69 znanstvenih radova.

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti Akademije predložio je da se Nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dodijeli prof. dr. sc. Eduardu Marušiću-Paloki za rad koji daje teorijsko opravdanje matematičkog modela toka kroz tanko područje. Taj je rad objavljen u nizu od 11 članaka u posljednjih pet godina u prestižnim međunarodnim časopisima, od kojih posebno ističemo *Journal of Non-Newtonian Fluid Mechanics*. U radu se posebno izdvajaju asimptotička analiza Navier-Stokesova sustava u tankim područjima te ocjene pogrešaka i efektivne formule za računanje koeficijenata koje nisu bile poznate u literaturi.

NAGRADA ZA PRIRODNE ZNANOSTI I MATEMATIKU

Tvrтко Korbar nagrađuje se za rad o kataklizmičnom tsunamiju nastalom udarom asteroida prije 66 milijuna godina

Dr. sc. Tvrтко Korbar rođen je 1969. godine u Zagrebu; diplomirao je 1995., magistrirao 1999., a doktorirao 2003. godine na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Od 1997. godine radi u Hrvatskom geološkom institutu, a od 2015. kao znanstveni savjetnik. Do danas je objavio 16 izvornih znanstvenih radova u časopisima, koji su (prema WoS-u) citirani preko 200 puta. Svojim istraživanjima omogućio je bolje razumijevanje procesa koji su utjecali na formiranje i evoluciju Jadranske karbonatne platforme, jednog od najvećih mezozojskih izoliranih taložnih sustava u svijetu, a koji danas vidimo kao naše

Dinarsko gorje. Nagrađeni rad, *Potential Cretaceous-Paleogene boundary tsunami deposit in the intra-Thetyan Adriatic carbonate platform section of Hvar (Dalmatia, Croatia)*, koji je započeo vlastitim istraživanjima, a zatim je okupio ekipu svjetskih stručnjaka, prvi je objavljeni zapis kataklizmičkog tsunamija, izazvanog udarom asteroida prije 66 milijuna godina, na području izvan Atlantika. Taj rad svojevrsni je – iako nipošto ne i konačni – vrhunac Korbarova istraživanja Jadranske karbonatne platforme, a ujedno je i znatan doprinos svjetskoj geoznanosti.

NAGRADA ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

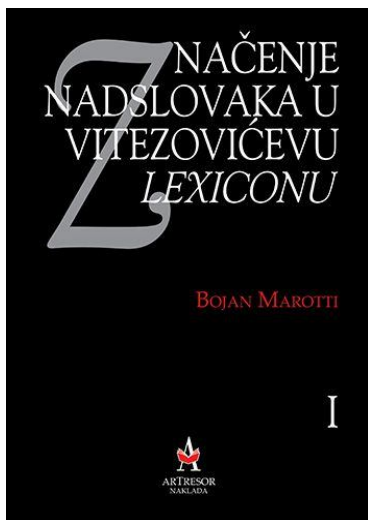

*Lovorka Grgurević nagrađuje se za otkriće
BMP1 enzima u cirkulaciji kod bolesnika s
kroničnom bolesti bubrega*

Dr. sc. Lovorka Grgurević, izv. prof., rođena je 1973. godine, diplomirala je i doktorirala na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a od 2013. izvanredni je profesor anatomije i predstojnica Zavoda za anatomiju. Njezin znanstveni interes, uz anatomiju i kliničku anatomiju, fokusiran je na proučavanje funkcije koštanih morfogenih proteina (BMP) i njihove iskoristivosti u regeneraciji organa, specifično u koštanim indikacijama i u modelima akutnog i kroničnog bubrežnog zatajenja. Autorica je osam globalnih patenata te je autorica ili koautorica 33 znanstvena članka indeksirana u CC-u koja su citirana više od 690 puta.

Nagrada se dodjeljuje prof. dr. sc. Lovorki Grgurević za otkriće BMP1 enzima u cirkulaciji kod bolesnika s kroničnom bolesti bubrega koji uzrokuju stvaranje fibroznog tkiva te ubrzava gubitak bubrežne funkcije. Dr. Grgurević proizvela je BMP1 protein i potom razvila terapijsko antitijelo koje neutralizira učinak BMP1 enzima i usporava progresiju nakupljanja fibroznog tkiva u životinja s kroničnom bolesti bubrega, što im znatno produljuje životni vijek. Autorica je pokazala da neutralizacija BMP1 enzima uzrokuje i znatno smanjenje vrijednosti drugih profibrotičnih molekula u krvi te biokemijskih parametara očuvanja bubrežne funkcije, čime je dokazala da je cirkulirajući BMP1 nova ciljna molekula za razvoj prvog lijeka protiv stvaranja fibroznog tkiva kod kroničnih bolesti čovjeka.

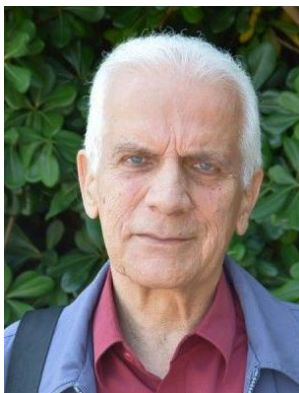
NAGRADA ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

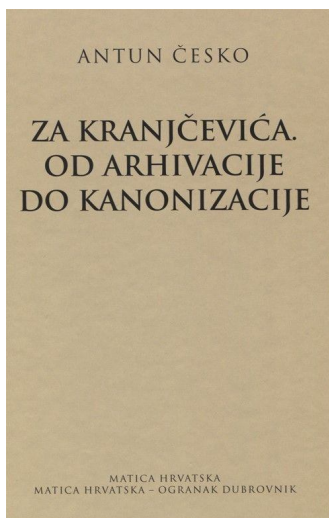
*Bojan Marotti nagrađuje se
za dvosveščano djelo
Značenje nadslovaka u
Vitezovićevoj "Lexiconu"*

Istraživanja **dr. sc. Bojana Marottija**, rođenog 1957. u Zagrebu, tumače jezik i bilježenje jezičnih podataka u Vitezovićevoj latinsko-hrvatskome rječniku. Iako su se s problemima latiničkoga pravopisa bavili od 16. st. i drugi, tek je Vitezović ponudio sustavna rješenja koja su imala presudan utjecaj na naš pravopis do danas. Vitezovićevo djelo, stjecajem povijesnih okolnosti, nisu mogla izravno postići taj učinak, ali su posredno presudno utjecala na Ljudevita Gaja, koji se u svojoj reformi pravopisa u 19. stoljeću na njih ugledao, kako i sam ističe u *Danici*. Vitezović je, međutim, jednako tako bitan autor i kada se radi o bilježenju prozodijskih svojstava hrvatskoga jezika, ali je ta strana njegova jezikoslovnoga prinosa do ovoga Marottijeva istraživanja ostala nerazumljena i nepoznata. I tom je stranom svojega rječnika i jezikoslovnoga rada Vitezović utjecao na hrvatsku filologiju sve do Zagrebačke filološke škole u 19. stoljeću i njenih izvrsnih gramatičara. To sada, zahvaljujući Marottijevoj knjizi, postaje jasno. Ona znatno pridonosi tomu da se latinički slovpis pretpreporodnoga i preporodnoga vremena, a time i povijest hrvatskoga književnoga jezika, razumiju kako treba, pa da se mogu bolje donositi odluke presudne za njegovu budućnost. Bojan Marotti dao je ovim dvosveščanim djelom velik znanstveni prinos hrvatskoj filologiji koji zaslužuje Akademijinu nagradu.

NAGRADA ZA KNJIŽEVNOST

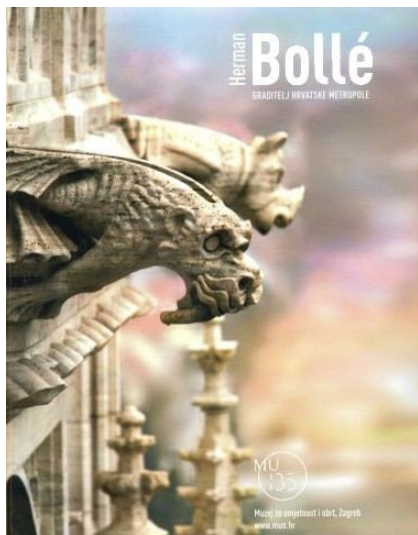

*Antun Česko nagrađuje se za knjigu *Za Kranjčevića. Od arhivacije do kanonizacije**

Dr. sc. Antun Česko rođen je 1938. godine u Dubrovniku. Do umirovljenja radio je kao srednjoškolski profesor i lektor; član je uredništva književnog časopisa *Dubrovnik*. Njegova knjiga *Za Kranjčevića. Od arhivacije do kanonizacije* opsežna je znanstvena monografija objavljena u povodu 150. obljetnice pjesnikova rođenja. Nastala je kao rezultat autorova nastojanja da u jedinstvenu funkcionalnu cjelinu okupi svoj istraživački rad o sveukupnom pjesničkom opusu Silvija Strahimira Kranjčevića. Kontroverzan, neshvaćen, pogrešno tumačen, Kranjčević je dugo bio kamen kušnje za hrvatsku književnu kritiku. Glavno dostignuće Českovih knjige jest novo, moderno, teorijski utemeljeno čitanje Kranjčevićeve poezije. Autor prati i registrira genetičke mijene Kranjčevićeve pjesničke umjetnosti od prvih, početničkih pjesama do njegovih antologijskih dosega. Českov knjiga, uvjerljiva i u sintetskom i u analitičkom dijelu, jedno je veliko ZA za Kranjčevića. Njegova monografija pjesnika ne arhivira i ne gura na prašnjave police. Ona ga u pravom smislu riječi kanonizira, a to znači da ga čini sastavnim dijelom velike priče ("kanona") o onom najboljem što hrvatska književnost ima i čime se može ponositi. Primjenjujući dosljedno unutartekstualnu metodu analize, Česko je artikulirao temeljna strukturna načela i unutarnje tekstne mehanizme na kojima počiva čitavo Kranjčevićevo pjesništvo. Ova monografija važan je doprinos hrvatskoj znanosti o književnosti.

NAGRADA ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Dragan Damjanović nagrađuje se za izložbu Herman Bollé – graditelj hrvatske metropole

Dr. sc. Dragan Damjanović, rođen 1978. godine u Osijeku, diplomirao je povijest i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je na Odsjeku za povijest umjetnosti zaposlen u zvanju izvanrednoga profesora. Na istome je fakultetu magistrirao (2005.) i doktorirao (2007.), a trenutno je predstojnik Katedre za modernu umjetnost i vizualne komunikacije.

Doktorskom disertacijom o đakovačkoj katedrali započeo je s istraživanjem uloge biskupa Josipa Jurja Strossmayera u hrvatskoj kulturnoj povijesti 19. stoljeća i to mu ostaje glavnim područjem znanstvenoga interesa. Istraživanje opusa i utjecaja Friedricha von Schmidta, ključnog arhitekta koji je radio za Strossmayera, rezultiralo je izložbom organiziranom 2011. u Gliptoteci HAZU. Uslijedila je potom monumentalna monografija o arhitektu Hermanu Bolléu (2013.) koju će 2015. dopuniti izložbom *Herman Bollé – graditelj hrvatske metropole* u Muzeju za umjetnost i obrt. Ukupno je do sada dr. Damjanović objavio osam knjiga, 75 recenziranih članaka u hrvatskim i međunarodnim znanstvenim časopisima i 17 poglavlja u knjigama, a sudjelovao je na mnogim domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima. Nagrada HAZU dodjeljuje se dr. sc. Draganu Damjanoviću za izložbu *Herman Bollé – graditelj hrvatske metropole* u Muzeju za umjetnost i obrt koja je održana 2015. godine.

NAGRADA ZA GLAZBENU UMJETNOST

*Davorin Kempf nagrađuje se za
djelo Simfonijski stavak
za orgulje i orkestar*

Prof. dr. sc. Davorin Kempf rođen je 1947. u Virju. Na Muzičkoj akademiji u Zagrebu diplomirao je glasovir, dirigiranje te kompoziciju. Usavršavao se na Akademiji za glazbu i izvedbene umjetnosti u Stuttgartu te na Muzičkoj akademiji u Kölnu. Završio je magistarski studij na Sveučilištu države Iowa, SAD, te doktorirao 2006. na Otvorenom učilištu u Berlinu iz područja filozofije i humanističkih znanosti. Redoviti je profesor kompozicije u stalnome zvanju na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu.

Kempfov *Simfonijski stavak za orgulje i orkestar* majstorsko je djelo koje svojim znalačkim tretmanom orguljskih zvučnosti i bogatom instrumentacijom postiže nesvakidašnju svečanost zvuka, u rasponu od blještavih *fortissima* do komornih epizoda. Golem sintetski potencijal Kempfova idioma – temeljen na zasadama barokne glazbe, no protkan mnogim tehnikama glazbe XX. stoljeća – ostvaren je zahvaljujući velikom kontrapunktskom majstorstvu. Autor se ne libi uporabe citatnih motiva – od Bacha i Francka do medijevalnih duhovnih sekvenci – te tako stvara vanvremensko djelo čiji visoki kriteriji svjedoče o neupitnom skladateljskom znanju i umjetničkoj odgovornosti. Djelo je praižvela orguljašica Ljerka Očić uz Zagrebačku filharmoniju pod palicom Aleksandra Kalajdžića, u okviru 28. Muzičkog biennala u Zagrebu 2015. godine.

NAGRADA ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Dragan Kovačević nagrađuje se za važna znanstvena postignuća u proizvodnji mesnih proizvoda

Prof. dr. sc. Dragan Kovačević, rođen 1968. godine u Osijeku, predložen je za Akademijinu nagradu za važna znanstvena postignuća koja je ostvario u proteklom petogodišnjem razdoblju (2011. – 2015.), i to: 48 tematski povezanih radova objavljenih u koautorstvu u časopisima indeksiranim u međunarodno priznatim indeksnim i citatnim bazama (8 u WoS-u, 14 u FSTA-u i CAB-u), 8 u zbornicima radova s međunarodnom recenzijom i 17 stručnih radova, u kojima su prezentirani rezultati petogodišnjih istraživanja u području mikrobiologije, analitičke toksikologije, fizikalno-kemijskih analiza, senzorike, optimiranja tehnoloških procesa te općenito unaprjeđenja tehnologije, kvalitete i sigurnosti tradicionalnih mesnih proizvoda, zatim dvije patentne prijave, jednu znanstveno-stručnu knjigu te sveučilišni udžbenik *Tehnologija kulena i drugih fermentiranih kobasica* (objavljen 2014. godine), koji je jedinstveno djelo na nacionalnoj razini iz područja unaprjeđenja tehnologije, kvalitete i sigurnosti tradicionalnih mesnih proizvoda. Na taj način osigurao je dostupnost rezultata znanstvenih istraživanja široj znanstvenoj i stručnoj javnosti i proizvođačima te je pridonio ugledu struke i promidžbi tehnologije proizvodnje tradicionalnih mesnih proizvoda i općenito popularizaciji znanosti.

SVEČANA SJEDNICA

U POVODU DANA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI
I UMJETNOSTI

petak, 29. travnja 2016., 11 sati

Atrij palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Zagreb, Trg N. Š. Zrinskog 11

* * *

PROGRAM PROSLAVE

Prigodna riječ akademika **Zvonka Kusića**,
predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Pozdravna riječ akademika **Željka Reinera**,
predsjednika Hrvatskoga sabora

Glazbeni program

Violinist **Orest Shourgot** na Guarnerijevoj violini "**King**"
uz klavirsku pranju **Domagoja Guščića**

Fritz Kreisler : Liebesleid
Synkopen

Dodjela NAGRADA
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Fotografija i oblikovanje deplijana: Dobriša Skok

155 godina